

Hrobník/hrobnice (kód: 69-005-E)

Autorizující orgán:	Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů:	Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání:	Hrobník; Pomocný pracovník ve službách
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	2

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Používání běžných nástrojů a dodržování hygienických opatření	2
Zajišťování základních činností provozovatele pohřebiště	2
Otevření hrobu	2
Výkop hrobu předepsaných rozměrů a hloubky	2
Ukládání rakve s lidskými pozůstatky do hrobu nebo hrobky	2
Exhumace a další ukládání lidských ostatků	2

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Používání běžných nástrojů a dodržování hygienických opatření

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Obléknout se do vhodného pracovního oděvu a obuvi	Praktické předvedení
b) Vybrat pro otevření a výkop hrobu ochranné pomůcky a vhodné nástroje	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Ošetřit pomůcky po použití při otvírání a výkopu hrobu, zkontrolovat jejich technický stav, provést údržbu nástrojů	Praktické předvedení
d) Popsat, jak byly dodrženy hygienické předpoklady při otevření a výkopu hrobu	Ústní ověření
e) Vysvětlit na příkladech kritické hygienické body a místa kritická pro zranění nebo zavlečení nákazy do organismu	Ústní ověření
f) Uvést, kdy a za jakých podmínek lze do hrobky vstupovat	Ústní ověření
g) Vysvětlit způsob dezinfekce pracovního oděvu a pomůcek, popř. způsob jejich detoxikace nebo likvidace; Vysvětlit důvody pro oddělení šatny špinavé a čisté, separátní pračky na montérky, separátního sociálního zařízení, sprchy	Ústní ověření
h) Určit místo, oddělené od běžného odpadu, kam ukládat zbytky rakví, polštářů, oděvů, kytic, stuh apod. vyjmutých z hrobů a hrobek; Uvést, které vlastnosti činí tento odpad z pohřebiště nebezpečným a jak s nebezpečnými odpady může správce pohřebiště nakládat podle zákona o odpadech	Ústní ověření
i) Vysvětlit pojem lidské ostatky	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování základních činností provozovatele pohřebiště

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést, které osoby mohou veřejné pohřebiště provozovat a v jakém právním režimu se tato služba poskytuje; Definovat vztah mezi provozovatelem pohřebiště, hrobníkem a pohřební službou a činnostmi těchto subjektů	Ústní ověření
b) Popsat základní osnovu řádu pohřebiště se všemi jejími náležitostmi s použitím řádu pohřebiště	Ústní ověření
c) Vysvětlit způsob stanovení tlecí doby, její minimální délku a provádění hydrogeologického průzkumu pohřebiště, tj. jak se průzkum provádí, proč se provádí, kdo jej provádí a k čemu slouží; Uvést minimální zákonnou délku ochranného pásma pohřebiště a důvody pro jeho stanovení	Ústní ověření
d) Rozdělit pohřebiště podle druhů, rozdělit hrobová místa podle typů, vysvětlit základní rozdíly mezi nezetlelými, zetlelými a zpopelněnými lidskými ostatky a rozlišit výkopy na pohřebišti	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Uvést základní podmínky pro zahájení výkopových prací	Ústní ověření
f) Posoudit rizika při výkopu hrobu, tj. pravděpodobnost ohrožení, následky ohrožení, míra rizika a vysvětlit, z čeho rizika pramení	Ústní ověření
g) Uvést zákonem předepsanou hloubku hrobu u dospělých osob a dětí od 10 let, u dětí mladších 10 let, uvést rozhodující ukazatele rozměru hrobu	Ústní ověření
h) Uvést zákonnou minimální výšku dna hrobu nad hladinou podzemní vody, minimální boční vzdálenosti mezi jednotlivými hroby, minimální výše zasypané zkypržené zeminy nad rakví s lidskými pozůstatky po uložení do hrobu	Ústní ověření
i) Uvést zákonné podmínky ukládání dalších lidských pozůstatků do téhož hrobu před uplynutím tlecí doby	Ústní ověření
j) Uvést podmínky pro pažení otevřených hrobů, podmínky výkopů hrodek podle dokumentace, pro zřizování pomníků a pro technický dozor při veškerých stavbách na pohřebišti	Ústní ověření
k) Vyjádřit podmínky pro zahájení vlastního pohřbení, zda je úmrtí doloženo listem o prohlídce zemřelého, průvodním listem k přepravě lidských pozůstatků, zprávou oprávněného orgánu cizího státu; Uvést, za jakých podmínek musí hrobník postupovat v případě podezření spáchání trestného činu v souvislosti s úmrtím	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Otevření hrobu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Otevřít hrobku nebo hrob s krycí deskou, uzavřít, zaspárovat a umýt	Praktické předvedení
b) Otevřít a uzavřít urnový hrob, spárovat a umýt	Praktické předvedení
c) Otevřít a uzavřít kolumbární schránku s pevným uzávěrem	Praktické předvedení
d) Zdůvodnit pojištění na škodu spojenou s výkonem povolání hrobníka	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výkop hrobu předepsaných rozměrů a hloubky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zajistit fotodokumentaci závad hrobových zařízení, které by mohly být dány do souvislosti s výkopovými pracemi	Praktické předvedení
b) Zabezpečit ochranu sousedních hrobů a vegetace na pohřebišti; Vyloučit rizika poškození obrub či náhrobku kopaného hrobu, ale i výsadby na něm; Připravit speciální ohrady – bednění na ukládání zeminy, zvážit možnost jejich umístění v souvislosti s ustanovením zákona o pohřebnictví	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zajistit stabilitu stěn výkopu proti sesutí pažením; Bezpečně výkop odpažit; Zřídit bezpečný sestup a výstup pomocí žebříků přesahujících hranu výkopu o 1 m	Praktické předvedení
d) Zhotovit zábrany a pochůzkové plošiny pro spuštění rakve	Praktické předvedení
e) Upravit stěny hrobu, předat hotové dílo; Zakrýt eventuální pažení nebo estetické vady kopané stěny hrobu	Praktické předvedení
f) Zabezpečit výkop proti případnému pádu jiné osoby zakrytím, nebo zábranou (ohradou) a označením	Praktické předvedení
g) Zhodnotit stav hrobu před vlastním pohřbením, odstranit závady	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Zasypat hrob, dbát na úpravu rovu, aby kopíroval tvar pohřbívané rakve	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Celkově uklidit okolní plochy i vlastní hrob, včetně umytí hrobového zařízení hrobů okolních	Praktické předvedení
j) Provést malé výkopové práce pro ukládání uren, vsypy, rozptyly a sondáže; Uvést ideální období pro provádění rozptylu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ukládání rakve s lidskými pozůstatky do hrobu nebo hrobky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit na hřbitově trasu pro pohřební průvod a stanovit, kdy začíná a končí pohřební obřad na pohřebišti	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit, jak dozorovat nebo přímo spouštět rakev do hrobu	Ústní ověření
c) Spustit rakev do hrobu	Praktické předvedení
d) Umístit kolem hrobu květinové dary (kytice, věnce, stuhy atp.) podle místních zvyků	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Exhumace a další ukládání lidských ostatků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit na příkladech význam pietních a eticky podmíněných způsobů zacházení s lidskými ostatky exhumovanými při výkopu hrobu z předchozích pohřbení i po tlecí době	Ústní ověření
b) Dodržet řád pohřebiště během exhumace i po jejím ukončení	Praktické předvedení
c) Objasnit, kdo může nařídit exhumaci a kdo o ni požádat; která osoba povoluje exhumaci před uplynutím tlecí doby a která po uplynutí tlecí doby	Ústní ověření
d) Vysvětlit pojem exhumace	Ústní ověření
e) Zhodnotit stav dna po vykopání hrobu a uložení exhumovaných ostatků v rakvi nebo jen v textilním vaku na dno do zářezu	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Vysvětlit, jak postupovat, není-li možné na dno vykopaného hrobu uložit další ostatky	Ústní ověření
g) Zdokumentovat původ exhumovaných lidských ostatků a splnit další zákonné podmínky pro jejich vydání za účelem jejich přemístění mimo pohřebiště	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Uvést oprávněné osoby, které mohou nařídit otevření hrobu, hrobky, urny nebo rakve	Ústní ověření
i) Uvést, za jakých podmínek je možné žadateli vydat předměty nalezené při exhumaci	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Metodické pokyny:

Zkouška probíhá v reálném prostředí běžného nebo cvičného hřbitova. V reálném provozu jsou na konkrétních příkladech činností ověřovány odborné kompetence v souladu s hodnoticím standardem za přítomnosti odpovědného provozního pracovníka. Odborné kompetence jsou ověřovány na úkolech z praxe. Na jednom úkolu je možné ověřit kritéria hodnocení z několika odborných kompetencí.

Pokyny pro uchazeče:

Uchazeč je povinen přijít v pracovním oděvu (pracovním overalu) a pevné obuvi nad kotníky, nebo si ho přinést s sebou a převléknout se před zkouškou. Nebude-li pracovní oděv a obuv mít, nemůže být zkouška zahájena. Práci nesmí vykonávat uchazeč, který má otevřené poranění, zejména na ruce.

Pokud dojde k poranění během prací při výkopu hrobu, musí se nechat neprodleně ošetřit a zkouška se přeruší. Existuje-li při manipulaci s ostatky zdravotní riziko, je nutno pro ochranu dýchacích orgánů použít obličejovou masku. Při výkopech hrobů autorizovaná osoba věnuje zvýšenou pozornost riziku slunečního úžehu nebo úpalu, bodnutí hmyzem, v zimě podchlazení či riziku poškození páteře.

Zkouška se může skládat ze dvou časově i prostorově oddělených částí, praktické a teoretické. Teoretická část probíhá formou ústního ověřování. Pokud je praktická část zkoušky prováděna na provozovaném pohřebišti, musí autorizovaná osoba zaručit dodržování zásad ochrany postmortální osobnosti zemřelého a osobně zajistit, aby s mrtvým lidským tělem a ostatky bylo nakládáno důstojně. Pořizování audiovizuálních záznamů z průběhu zkoušky je zakázáno.

Autorizovaná osoba prověří, zda se v blízkosti budoucího hrobu nenachází vzrostlý strom, jehož kořeny a stabilita by mohly být výkopem narušeny.

Při hodnocení uchazeče se hodnotí nejen kvalita provedené práce, ale také dodržování BOZP, PO, zásad ochrany životního prostředí a to, zda uchazeč po celou dobu práce dodržoval zásady piety a slušnosti při práci (potlačil profesionální otrlost).

Na sousední hrobová místa je zakázáno odkládat jakékoliv pomůcky a pracovní předměty. Při práci se nesmí jíst, pít ani kouřit.

U odborné kompetence Výkop hrobu předepsaných rozměrů a hloubky, autorizovaná osoba připraví hrobové místo a určí jeho velikost.

U odborné kompetence Ukládání rakve s lidskými pozůstatky do hrobu nebo hrobky, kritérium c) autorizovaná osoba zajistí ověření praktickým předvedením na modelové situaci. U odborné kompetence Otevření hrobu, kritérium a) autorizovaná osoba vybere vhodnou hrobku nebo hrob pro ověření daného kritéria. U odborné kompetence Otevření hrobu, kritérium d) autorizovaná osoba zadá parametry pojištění na škodu.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou a 5 let odborné praxe hrobníka nebo ve funkci vedoucího správce pohřebiště.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo pro místní rozvoj, www.mmr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- veřejné nebo cvičné pohřebiště (včetně řádu pohřebiště)
- hrobka nebo hrob, urnový hrob, kolumbární schránka s pevným uzávěrem
- hrobová zařízení (např. náhrobek, rám hrobu, krycí deska)
- rakev, exhumační rakev
- žebříky
- ochranné pomůcky (např. rukavice)
- nástroje a materiál (lopaty, krumpáče, sekyry, rýče, spárovací špachtle, plastický kelímek, spárovací hmota, dřevěné desky, prkna, spojovací materiál, potahový materiál - např. koberec, atd.)
- čisticí prostředky a pomůcky (smetáček, lopatka, houby, kyblík, hadry, atd.)
- fotoaparát
- 3 spolupracovníci (v případě konání zkoušky více uchazečů najednou, si mohou vzájemně uchazeči pomoci při spuštění rakve)

Autorizovaná osoba zajistí v blízkosti práce možnost očisty alespoň studenou vodou a desinfekčními ubrousky a v místě stálého pracoviště i teplou vodu včetně desinfekčních prostředků.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 10 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro ostatní služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Unie pohřebních služeb z. s., Praha

Pegas CZ s. r. o., Praha

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha